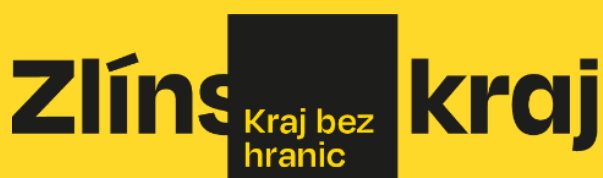

Krajská koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty

ve Zlínském kraji 2024-2030

ZLÍNSKÝ KRAJ | třída Tomáše Bati 21, 761 90 Zlín

Odbor životního prostředí a zemědělství

zpracováno:

Odbor životního prostředí a zemědělství

Oddělení právní a ochrany přírody

projednáno:

Rada Zlínského kraje

dne 1. 7. 2024

usnesení č. 0622/R17/24

OBSAH DOKUMENTU

ÚVOD	3
1. VÝCHODISKA KONCEPCE	4
1.1. Legislativní prostředí EVVO.....	4
1.2. Soulad s nadřazenými koncepčními dokumenty	4
1.2.1. Dokumenty EVVO na národní úrovni	4
1.2.2. Krajské dokumenty EVVO	4
1.3. Přístupy k problematice EVVO v ostatních krajích.....	5
1.4. Metodika zpracování.....	5
2. OBLASTI KOMPETENCÍ EVVO	6
2.1. Charakteristika EVVO	6
2.2. Oblasti kompetencí EVVO	6
3. ANALYTICKÁ ČÁST	8
3.1. Zacílení EVVO	8
3.2. Poskytovatelé EVVO	8
4. SWOT ANALÝZA	12
4.1. SWOT analýza.....	12
5. NÁVRHOVÁ ČÁST	13
5.1. Specifické cíle.....	15
5.2. Nástroje podpory	16
6. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST	17
6.1. Řídící struktura implementace	17
6.2. Cílové skupiny	18
6.3. Monitoring koncepce	19
6.4. Přehled zdrojů pro realizaci EVVO.....	19
SEZNAM ZKRATEK	21
SEZNAM TABULEK	21
SEZNAM OBRÁZKŮ	21
POUŽITÉ ZDROJE	21

ÚVOD

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) má ve Zlínském kraji mnohaletou tradici. Její doložitelné kořeny najdeme v 70. letech minulého století.

Záměrem environmentální výchovy je podnítit nejen v dětech touhu poznávat okolní svět, zvyšovat spoluodpovědnost člověka za současný i příští stav přírody i společnosti, rozvíjet citlivost, vstřícnost a tvořivost k řešení problémů péče o přírodu i společnost.

Ve shodě se Státním programem environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016-2025 je jako obecný cíl EVVO v České republice vnímán rozvoj kompetencí potřebných pro environmentálně odpovědné jednání, které je v dané situaci a daných možnostech co nejpříznivější pro současný i budoucí stav životního prostředí. Environmentálně odpovědné jednání je chápáno jako odpovědné osobní, občanské a profesní jednání týkající se zacházení s přírodou a přírodními zdroji, spotřebitelského chování a aktivního ovlivňování svého okolí s využitím demokratických procesů a právních prostředků.

Environmentální vzdělávání ve Zlínském kraji realizují školy a školská zařízení, střediska ekologické výchovy, neziskové organizace, zoologická zahrada a další vzdělávací instituce, jako jsou například muzea, hvězdárny a knihovny. Poskytovatelé EVVO své programy a služby směřují do několika základních oblastí – ekologické výukové programy pro mateřské, základní a střední školy, vzdělávací programy pro dospělé, mimoškolní akce pro děti, soutěže a olympiády, osvětové akce pro veřejnost, poradenství, publikační a informační činnost, provozování naučných stezek. Největší objem činnosti tvoří ekologické výukové programy a vzdělávací programy pro dospělé, dále projekty pro školy, soutěže pro žáky a studenty, osvětové akce pro veřejnost a publikační činnost.

Zlínský kraj environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu podporuje dlouhodobě. Dotčenými odbory krajského úřadu Zlínského kraje jsou Odbor životního prostředí a zemědělství a Odbor školství, mládeže a sportu.

1. VÝCHODISKA KONCEPCE

1.1 Legislativní prostředí EVVO

Zpracováním strategického dokumentu Konceptce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty naplňuje Zlínský kraj v samostatné působnosti zákon č. 123/1998 Sb. o právu na informace o životním prostředí (§ 13, odstavec 5).

1.2 Soulad s nadřazenými koncepčními dokumenty

Při zpracování Konceptce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji 2024-2030 byly využity následující dokumenty:

1.2.1 Dokumenty EVVO na národní úrovni

Na národní úrovni jsou na poli EVVO nadřazené tyto dokumenty:

- Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016-2025
- Akční plán na léta 2022-2025 ke Státnímu programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálnímu poradenství na léta 2016-2025

1.2.2 Krajské dokumenty EVVO

Na krajské úrovni jsou na poli EVVO nadřazené tyto dokumenty:

- Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje 2020.

Krajská koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji 2024-2030 navazuje na tyto krajské dokumenty:

- Krajská koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Zlínského kraje pro období 2014–2022
- Zelená cesta pro život – 18 let environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji
- Mapování EVVO ve Zlínském kraji za rok 2016

1.3 Přístupy k problematice EVVO v ostatních krajích

Problematika EVVO spadá do samostatné působnosti krajů, při zpracování byly využity tyto krajské koncepce:

- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Libereckého kraje 2021-2030
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Kraje Vysočina pro období 2018-2025
- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Moravskoslezského kraje 2021+

1.4 Metodika zpracování

Krajská koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji 2024-2030 byla zpracována Odborem životního prostředí a zemědělství Krajského úřadu Zlínského kraje, do zpracování se zapojili partneři zabývající se EVVO (zástupci neziskových organizací, škol, vzdělávacích zařízení, veřejné správy) v území formou pracovní skupiny a dotazníkového šetření.

2. OBLASTI KOMPETENCÍ EVVO

2.1 Charakteristika EVVO

Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství uvádí, že environmentální vzdělávání, výchova a osvěta nám pomáhá vytvářet kulturu přátelskou k přírodě, společnost, která vidí hodnotu a užitek v čistém a zdravém životním prostředí naší země a naší planety docela přirozeně, bez odměn a trestů.

Samotným cílem EVVO a EP v České republice je rozvoj kompetencí potřebných pro environmentálně odpovědné jednání, tj. jednání, které je v dané situaci a daných možnostech co nejpříznivější pro současný i budoucí stav životního prostředí. Environmentálně odpovědné jednání je chápáno jako odpovědné osobní, občanské a profesní jednání, týkající se zacházení s přírodou a přírodními zdroji, spotřebitelského chování a aktivního ovlivňování svého okolí s využitím demokratických procesů a právních prostředků. EVVO k takovému jednání připravuje a motivuje, samotné jednání je věcí svobodného rozhodnutí jednotlivce.

2.2 Oblasti kompetencí EVVO

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta rozvíjí kompetence pro environmentálně odpovědné jednání v následujících oblastech:

2.2.1 Vztah k přírodě

- Potřeba kontaktu s přírodou
- Schopnost přímého kontaktu s přírodním prostředím
- Citlivost k přírodě
- Reflexe různých pohledů na přírodu, postoju k ní a ujasňování si vlastních hodnot a postojů

2.2.2 Vztah k místu

- Znalost místní krajiny, jejích jedinečností a schopnost interpretovat je v souvislostech
- Vědomí sounáležitosti s místem a regionem a pocit zodpovědnosti za něj

2.2.3 Ekologické děje a zákonitosti

- Zájem o pochopení ekologických dějů a jejich zkoumání
- Schopnosti a dovednosti pro zkoumání přírody a životního prostředí
- Porozumění základním ekologickým dějům a zákonitostem
- Porozumění významu ekologických dějů a zákonitostí pro život člověka
- Propojování znalostí ekologických dějů a zákonitostí s každodenním životem

2.2.4 Environmentální problémy a konflikty

- Schopnost analýzy environmentálních problémů a konfliktů
- Schopnost formulovat vlastní názor na problém, posuzovat variantní řešení a navrhnout řešení vlastní
- Schopnost spolupráce a komunikace při řešení environmentálních konfliktů

2.2.5 Připravenost jednat ve prospěch ŽP

- Znalost základních principů ochrany životního prostředí
- Znalosti a dovednosti potřebné pro šetrné zacházení s přírodou a přírodními zdroji
- Znalosti a dovednosti pro spotřebitelské chování
- Znalosti a dovednosti pro aktivní ovlivňování svého okolí
- Přesvědčení o vlastním vlivu na předcházení a řešení problémů životního prostředí

3. ANALYTICKÁ ČÁST

3.1 Zacílení EVVO

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta je celoživotním vzděláváním a ve Zlínském kraji je nabízena široké škále cílových skupin od nejmladších dětí po naše nejstarší obyvatele a návštěvníky všech profesí a zaměření.

3.2 Poskytovatelé EVVO

Environmentální výchova je poskytována širokým spektrem organizací, které byly založeny přímo za tímto účelem nebo ji poskytují jako doplňkovou součást své další činnosti. Poskytovatelé mají vysokou diverzitu z pohledu rozsahu činnosti, cílových skupin, témat i zdrojů financování. Systém reprezentovaný těmito organizacemi se rozvíjí nerovnoměrně bez centrální koordinace, což je současně jeho slabou i silnou stránkou. Jedním z cílů koncepce je metodicky a institucionálně podpořit tento neřízený rozvoj a diverzitu témat i forem, které jsou zárukou životaschopnosti a růstu celého oboru.

3.2.1 Školy a školská zařízení

EVVO je jedním z průřezových témat Rámcových vzdělávacích programů. Zařazování EVVO do výuky na školách má dlouholetou tradici.

Environmentální výchova je zakotvena v rámcových vzdělávacích programech předškolního a základního stupně vzdělávání formou průřezového tématu. Její implementace je tak formálně povinná. Reálná úroveň a kvalita implementace průřezového tématu do činnosti školy je však velmi úzce závislá na konkrétním personálním obsazení a mezi jednotlivými školami se výrazně liší. Zatímco některé školy mohou být považovány za velmi kvalitního poskytovatele, řada dalších pouze využívá služeb středisek ekologické výchovy.

Vedle role poskytovatele je školský systém významným klientem systému environmentální výchovy, a to zejména v oblastech metodické a informační podpory.

Za realizaci EVVO na školách zodpovídá koordinátor ekologické výchovy. Ve Zlínském kraji je realizováno specializační studium vzdělávání koordinátorů EVVO. Jedná se o akreditované studium v rozsahu 250 hodin, které na území Zlínského kraje pořádá Líska z.s.

Tabulka 1: Počet tříd, dětí, žáků a učitelů ve školách ve Zlínském kraji ve školním roce 2023/2024

Druh školy	Počet tříd	Počet dětí a žáků	Počet učitelů
mateřská škola	925	19 951	1 923
základní škola	2 825	51 710	5 192
• z toho 1. stupeň	1 691	29 335	2 621
• z toho 2. stupeň	1 134	22 375	2 571
střední škola	1 114	26 437	2 804

Zdroj: Statistické zahajovací výkazy podle stavu k 30. 9. 2023, MŠMT.

Poznámky k Tabulce 1:

Nejsou započtení žáci s odlišným způsobem vzdělávání (individuální, v zahraniční škole).

Údaje za střední školy se týkají všech forem vzdělávání (denní i ostatní formy vzdělávání).

Zahrnuti jsou školy všech zřizovatelů kromě MŠMT.

Počet učitelů je uveden ve fyzických osobách (nikoliv přepočtené úvazky).

V rámci své činnosti čerpají školské organizace metodickou podporu z celostátních i nadnárodních sítí a programů, jako jsou např. MRKEV (Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy) - síť základních a středních škol a domů dětí a mládeže zabývajících se EVVO, Mrkvička – síť mateřských škol a domů dětí a mládeže zabývajících se EVVO či Program Ekoškola a Skutečně zdravá škola.

Tabulka 2: Počty subjektů zapojených do sítí a programů ve Zlínském kraji

Síť	Počet členů
Mrkvička	52
MRKEV	35
Skutečně zdravá škola	13
Ekoškola	22

3.2.2 Lesní mateřské školy a kluby

Ve Zlínském kraji působí 3 lesní školky, konkrétně Rožnovská lesní mateřská škola z. s., Lesní mateřská škola Clavicula, z. ú., Lesní mateřská škola Na Pasece a několik lesních klubů. K 30. 9. 2023 navštěvovalo lesní mateřské školy ve Zlínském kraji 49 dětí.

Lesní mateřské školy jsou alternativou k tradičnímu předškolnímu vzdělávání. Kladou důraz na pobyt dětí v přírodě a vzdělávání mimo učebny, přímo v prostředí přírody, nejčastěji lesa. Odpočinek dětí probíhá v zázemí, které má nejrůznější podoby (jurta, chatka, maringotka apod.).

Lesní mateřské školy jsou zapsány v rejstříku škol a školských zařízení. Získávají finanční příspěvky ze státního rozpočtu a děti v nich mohou plnit i povinnou předškolní docházku. Jsou pod kontrolou České školní inspekce a krajské hygienické stanice.

Lesní klub není zapsán v rejstříku škol a školských zařízení. Nedostává žádné pravidelné příspěvky od státu a děti zde nemohou plnit povinný rok předškolní docházky. Provoz klubu nepodléhá žádným povinným kontrolám.

3.2.3 Střediska volného času (SVC), domy dětí a mládeže (DDM)

Velký podíl environmentální výchovy, zejména v oblasti kontaktu s přírodou a pobytu v přírodě, je na území Zlínského kraje realizován poskytovateli volnočasových aktivit.

Ve Zlínském kraji se na EVVO ve velké míře dlouhodobě podílí domy dětí a mládeže a střediska volného času, zajišťující volnočasové aktivity dětí v rámci zájmových kroužků a aktivit. Na této platformě působí např.:

- Alcedo – středisko volného času Vsetín www.alcedovsetin.cz
- Dům dětí a mládeže Astra Zlín www.ddmastra.cz
- Dům dětí a mládeže Šikula Uherské Hradiště/ Přírodovědné centrum Trnka ddmsikula.cz
- Dům dětí a mládeže Uherský Brod www.ddmub.cz
- Dům dětí a mládeže Uherský Ostroh www.ddmpastelka.cz
- SVČ Klubko Staré Město/Centrum ekologické výchovy Žabky klubkosm.cz
- Středisko volného času Rožnov pod Radhoštěm svcroznov.cz

Ve výše jmenovaných organizacích se pravidelných činností účastní 6 529 dětí, žáků nebo studentů. V případě všech organizací tohoto působících na území Zlínského kraje včetně církevních a soukromých organizací se jedná o 16 455 dětí, žáků nebo studentů.

3.2.4 Neziskové organizace a další vzdělávací subjekty

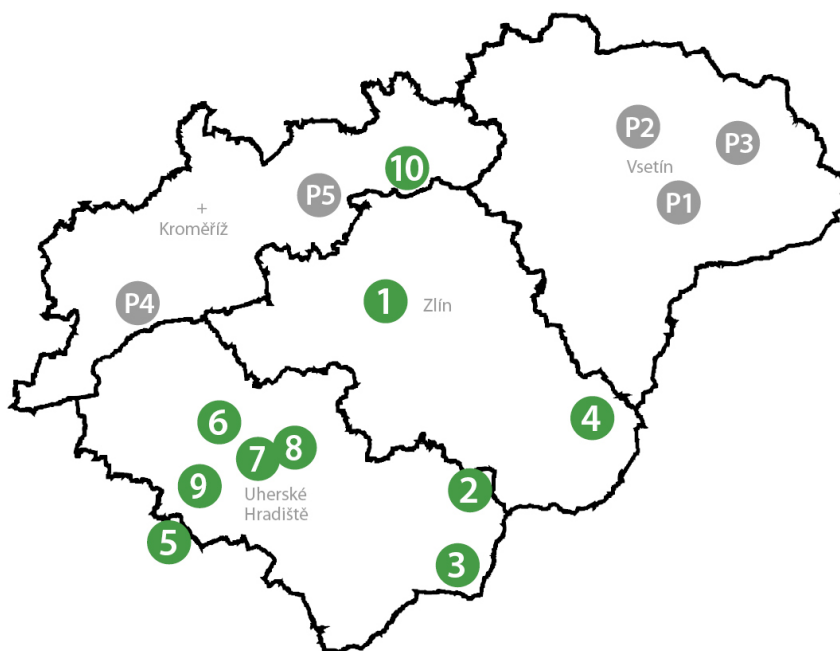
Na území Zlínského kraje působí vícero neziskových organizací, které jsou velmi aktivní v oblasti EVVO. Jejich aktivity bývají většinou více odborně zaměřeny a poskytují služby širokému spektru cílových skupin, zejména dětem z mateřských škol, žákům základních škol, pedagogům mateřských a základních škol a školských zařízení, rodinám s dětmi.

Od roku 2007 zde působí regionální sdružení osobností a organizací zaměřených na ekologickou/environmentální výchovu, vzdělávání a osvětu na území Zlínského kraje – nevládní nezisková organizace Líska, z.s. Přehled jejích členů a partnerů je znázorněn na mapě na obrázku 1.

Obrázek 1: Členské a partnerské organizace Lísky, z.s.

- 1 – DDM Astra Zlín, p.o.
www.ddmastra.cz
  - 2 – ZO ČSOP Veronika – Centrum Veronica Hostětín
www.hostetin.veronica.cz
  - 3 – Informační středisko pro rozvoj Moravských Kopanec, o.p.s.
www.iskopanice.cz
  - 4 – ZO ČSOP KOSENKA Valašské Klobouky
www.kosenka.cz
  - 5 – VIS Bílé Karpaty, o.p.s., Veselí nad Moravou
www.bilekarpaty.cz/vis
  - 6 – SVČ Klubko Staré Město, p.o., Žabka – centrum ekologické výchovy
www.klubkosm.cz
  - 7 – Park Rochus, o.p.s., Uherské Hradiště
www.parkrochus.cz
  - 8 – DDM Šikula Uherské Hradiště, p.o., Přírodovědné centrum Trnka
www.ddmsikula.cz
  - 9 – DDM Pastelka Uherský Ostroh, p.o.
www.ddmpastelka.cz
  - 10 – ONENESS, o.p.s., Rusava
www.onenesscentrum.cz
- P1 – ALCEDO – středisko volného času Vsetín
www.alcedovsetin.cz
- P2 – Valašské ekocentrum Valašské Meziříčí
www.ochrancí.cz
- P3 – SVČ Rožnov pod Radhoštěm, p.o.
www.svcroznov.cz
- P4 – ZO ČSOP Divoky
www.csopdivoky.cz/aktivity/terenni-ekologicke-stredisko-boři-divoky/
- P5 – Vzdělávací centrum Hájenka Holešov
www.tokaheya.cz

Členské a partnerské organizace LÍSKY, z.s.

LÍSKA, z.s.
www.liska-evvo.cz

Zdroj: Líska z.s.

Spolupracujícími organizacemi Lísky, z.s. jsou:

- ARPOK , o.p.s., Olomouc <https://arpok.cz/>
- Ekocentrum Na Pasece Velíková <https://www.napasece.net/ekocentrum/>
- Masarykova veřejná knihovna Vsetín <https://www.mvk.cz/>
- Městské lesy Vsetín, s.r.o. <https://www.lesyvsetin.cz/>
- Místní akční skupina Hornolidečska <http://www.mashornolidecska.cz/>
- Muzeum regionu Valašsko, p.o., Vsetín <https://www.muzeumvalassko.cz/>
- Nadace Proměny Karla Komárka <https://promeny.komarekfoundation.org/>
- Na Zemi, Brno <https://nazemi.cz/>
- PAVUČINA <http://www.pavucina-sev.cz/>
- Středisko volného času Rožnov Pod Radhoštěm, p.o. <https://svcroznov.cz/>
- Střední škola KOSTKA, s.r.o., Vsetín <https://www.kostka-skola.cz/>
- Učíme se venku <https://ucimesevenku.cz/>
- Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně <https://www.utb.cz/>
- Včelaři Vsetín <http://vcelarivsetin.cz/>
- Základní škola Vsetín, Ohrada 1876 <https://www.zsohrada.cz/>
- Základní škola Vsetín, Rokytnice 436 <https://www.zsrokytnice.cz/>
- Základní škola Vsetín, Sychrov 97 <https://www.zsvsetinsychrov.cz/>

Z odborně zaměřených neziskových organizací se EVVO ve významnějším rozsahu zabývá celostátně působící Český svaz ochránců přírody, Česká společnost ornitologická, Česká společnost pro ochranu netopýrů (ČESON). Na EVVO ve Zlínském kraji se podílí také Lesy ČR, Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, Správa Chráněné krajinné oblasti Beskydy a Správa Chráněné krajinné oblasti Bílé Karpaty. Tyto organizace pořádají či spolupracují mnoho různorodých vzdělávacích a osvětových aktivit, jako jsou Dny stromů, ekologická soutěž Poznej a chraň, osvětu týkající se zvláště chráněných živočichů a mnoho jiných.

Aktivity z oblasti EVVO do své činnosti zařazují také zájmové kroužky dětí a mládeže místních organizací Českého svazu včelařů, Českomoravské myslivecké jednoty a Moravského rybářského svazu. Mimo pravidelnou vzdělávací činnost v kroužcích pořádají také příměstské či pobytové tábory pro děti, soutěže Zlatá včela, Zlatá srnčí trofej, Zlatá udice a další vzdělávací a osvětové aktivity.

4. SWOT ANALÝZA

4.1 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> Existence LÍSKY – zastřešující (servisní) organizace ve Zlínském kraji Existence rozličných subjektů EVVO v kraji Zasíťování (vzájemné propojení a spolupráce) subjektů věnujících se EVVO v kraji Široká nabídka výukových programů ekocenter Vícezdrojové financování – stát / Zlínský kraj / obce / soukromé subjekty Kvalita lektorů, profesionální přístup osobností působících v EVVO Kvalitně realizované akreditované studium školních koordinátorů EVVO a navazující rozšiřující studium Pořádání vzdělávacích environmentálních akcí pro odborníky i laickou veřejnost Cena EVVO – oceňování osobností a organizací působících v EVVO Aktivní komunita lidí věnující se EVVO ve ZK Organizace s jiným primárním zaměřením věnující se EVVO v kraji – ZOO Zlín, muzea hvězdárny a jiné	<ul style="list-style-type: none"> Finanční nestabilita organizací působících v EVVO Nedostatečné personální zajištění související s finanční situací Personální schéma organizací nezřídka závisí na jedné obtížně zastupitelné osobě Nerovnoměrné rozmístění ekocenter EVVO pro většinu měst a obcí nepatří mezi prioritní oblasti Absence pracovní skupiny pro EVVO v kraji Malá spolupráce s MAS Nízká podpora regionálních produktů a potravin Pozice školního koordinátora EVVO je pouze na některých školách Náročné organizační zajišťování pobytu venku, zejména pro 2. stupeň ZŠ a SŠ (zajišťování suplování, vícehodinové uvolňování žáků a studentů, aj.)
Příležitosti	Hrozby
<ul style="list-style-type: none"> Využití přírodních lokalit a kulturních pamětihodností ve Zlínském kraji pro EVVO Efektivnější využití okolí škol k EVVO (např. školní nebo přírodní zahrady, veřejné parky) Prezentace EVVO a vytvořených výukových materiálů veřejnosti Podpora inovací v EVVO v návaznosti na strategie státu Přeshraniční spolupráce v oblasti EVVO Prohloubení spolupráce s Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně Čerpání financí z Šablon MŠMT na financování EVVO Srozumitelná a efektivní prezentace EVVO vůči široké veřejnosti Finanční podpora MŽP na vytváření přírodních zahrad (dotační titul MŽP pro obce, školy atd.) Využití trendu zvýšeného pobytu široké veřejnosti v přírodě, který se objevil v souvislosti s pandemií Covid-19 a v návaznosti na aktuální průzkumy Spolupráce se SŠ a SOU – výroba pomůcek, vzdělávacích prvků pro výuku EVVO	<ul style="list-style-type: none"> Chybějící jistota minimálně střednědobé kontinuální podpory aktivit EVVO ze strany veřejného sektoru případně firemního sektoru Syndrom vyhoření, postupná ztráta motivace pracovníků v EVVO Přehlcenost ŠVP, která způsobuje obtížné hledání času na aktivity EVVO Snížení kvality a četnosti pobytu v přírodě Náročnost a neporozumění vzdělávání o klimatické změně Negativní vnímání ekologicky aktivních jednotlivců a organizací veřejností v souvislosti s medializací některých případů Obtížnost zajišťování kofinancování pro příjemce dotací, zejména investičního charakteru Finanční náročnost šetrného a udržitelného hospodaření Administrativní náročnost a byrokracie při získávání a vyúčtování finančních prostředků z dotací

5. NÁVRHOVÁ ČÁST

VIZE

Obyvatelé ve Zlínském kraji berou při svých činnostech ohled na životní prostředí a respektují přírodní hodnoty kraje. Mají zajištěný přístup ke vzdělávání, výchově a informacím, které umožňují rozvoj znalostí, dovedností a motivaci aktivně jednat ve prospěch životního prostředí a vytvářet společnost směřující k udržitelnému rozvoji.

Aby bylo možno dosáhnout vize, potřebujeme kvalitní systém environmentálního vzdělávání, výchovy, osvěty a poradenství – takový, aby skrze něj byly ve formálním, neformálním a informálním vzdělávání a výchově systematicky rozvíjeny kompetence k odpovědnému jednání vůči životnímu prostředí. Je žádoucí, aby se systém EVVO a EP zaměřoval na klíčové environmentální souvislosti a témata, aby byl stabilní i otevřený pestrosti a změnám, založený na spolupráci a síťování, dobře komunikovaný veřejnosti a veřejné správě.

Tabulka 3: Struktura návrhové části Konceptce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji 2024-2030

Vize rozvoje environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji		
Tematické cíle	<p>Specifický cíl 1:</p> <p>Kvalitní systém ekologické výchovy/vzdělávání k udržitelnému rozvoji na školách</p>	<p>Opatření 1.1 Zvyšovat počet školních koordinátorů EVVO</p> <p>Opatření 1.2 Rozšiřovat síť škol ve Zlínském kraji se zájmem o EVVO</p> <p>Opatření 1.3 Podpora vzdělávání o klimatu</p>
	<p>Specifický cíl 2:</p> <p>Podpora neformálního vzdělávání dětí a mládeže v oblasti EVVO/udržitelného rozvoje</p>	<p>Opatření 2.1 Zapojení dětí a mládeže do neformálního vzdělávání v oblasti EVVO</p> <p>Opatření 2.2 Podpora a propagace tematických osvětových akcí</p>
	<p>Specifický cíl 3:</p> <p>Rozvíjet ekologické povědomí u široké veřejnosti</p>	<p>Opatření 3.1 Informovat o aktuálním stavu životního prostředí</p> <p>Opatření 3.2 Podpora a realizace osvětových akcí a materiálů pro širokou veřejnost</p> <p>Opatření 3.3 Podpora a propagace šetrného/udržitelného jednání na území Zlínského kraje</p> <p>Opatření 3.4 Význam EVVO v době jiných globálních výzev</p>
Horizontální cíle		
<p>Horizontální cíl 1:</p> <p>Spolupráce s realizátory EVVO a poskytovateli environmentálního poradenství</p>	<p>Opatření H1.1 Podpora zázemí pro EVVO, šíření příkladů dobré praxe</p> <p>Opatření H1.2 Vytvoření pracovní skupiny pro EVVO</p> <p>Opatření H1.3 Spolupráce s realizátory EVVO a poskytovateli environmentálního poradenství</p> <p>Opatření H1.4 Podpora kvalitních vzdělávacích, výukových a osvětových programů</p>	
<p>Horizontální cíl 2:</p> <p>Ochrana životního prostředí Zlínského kraje jako společné hodnoty (přírodního dědictví)</p>	<p>Opatření H2.1 Propagace přírodního dědictví kraje</p> <p>Opatření H2.2 Zvýšení povědomí široké veřejnosti o přírodním dědictví kraje</p> <p>Opatření H2.3 Propagace regionální zemědělské, potravinářské a vinařské produkce</p> <p>Opatření H2.4 Propagace využívání lokálních produktů</p> <p>Opatření H2.5 Podpora místně zakotveného učení v aktivitách EVVO ve spolupráci s místními akčními skupinami – MAS</p>	

5.1 Specifické cíle

Krajská koncepce je uspořádána do následujících strategických oblastí:

Specifický cíl 1

Kvalitní systém ekologické výchovy/vzdělávání k udržitelnému rozvoji na školách

Opatření 1.1 Zvyšovat počet školních koordinátorů EVVO

- podpora akreditovaného vzdělávání školní koordinátor EVVO

Opatření 1.2 Rozšiřovat síť škol ve Zlínském kraji se zájmem o EVVO

- počet podpořených vzdělávacích projektů škol z dotací kraje
- realizace každoroční krajské konference EVVO
- zpracovaný přehled lektorů a poskytovatelů EVVO
- přehled krajských soutěží zaměřených na EVVO

Opatření 1.3 Podpora vzdělávání o klimatu

Specifický cíl 2

Podpora neformálního vzdělávání dětí a mládeže v oblasti EVVO/udržitelného rozvoje

Opatření 2.1 Zapojení dětí a mládeže do neformálního vzdělávání v oblasti EVVO

- vzdělávání vedoucích zájmových oddílů a kroužků specializovaných na EVVO a ochranu životního prostředí

Opatření 2.2 Podpora a propagace tematických osvětových akcí, zejména na místní úrovni

- pravidelná elektronická rozesílka

Specifický cíl 3

Rozvíjet ekologické povědomí u široké veřejnosti

Opatření 3.1 Informovat o aktuálním stavu životního prostředí

- každoroční zpráva o stavu ŽP v kraji
- vyhodnocení Plánu odpadového hospodářství Zlínského kraje za předchozí rok

Opatření 3.2 Podpora a realizace osvětových akcí a materiálů pro širokou veřejnost

- krajské akce jako Den kraje
- spolupráce s dalšími partnery, realizace společných aktivit

Opatření 3.3 Podpora a propagace šetrného/udržitelného jednání na území Zlínského kraje

- ocenění Keramická popelnice a jiné

Opatření 3.4 Význam EVVO v době jiných globálních výzev

Horizontální cíl 1

Spolupráce s realizátory EVVO a poskytovateli environmentálního poradenství

Opatření H1.1 Podpora zázemí pro EVVO, šíření příkladů dobré praxe

- zpřístupnění nově vytvořených výukových materiálů a výukových programů na webu Zlínského kraje
- pravidelná elektronická rozesílka

Opatření H.1.2 Vytvoření pracovní skupiny pro EVVO

- metodická skupina pro podporu EVVO v území

Opatření H1.3 Spolupráce s realizátory EVVO a poskytovateli environmentálního poradenství

- zvyšování kvality poskytovatelů služeb EVVO a EP
- vzdělávání realizátorů EVVO
- organizace setkání realizátorů EVVO a poskytovatelů EP
- udělování Ceny za přínos k rozvoji environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty (EVVO) ve Zlínském kraji

Opatření H1.4 Podpora kvalitních vzdělávacích, výukových a osvětových programů v rámci projektů podpořených z Fondu ZK

Horizontální cíl 2

Ochrana životního prostředí Zlínského kraje jako společné hodnoty (přírodního dědictví)

Opatření H2.1 Propagace přírodního dědictví kraje

- propagace na webových stránkách a akcích pořádaných krajem

Opatření H2.2 Zvýšení povědomí široké veřejnosti o přírodním dědictví kraje

- tvorba a propagace informačních a osvětových materiálů informace o hodnotných a zajímavých lokalitách na webu ZK a v regionálním tisku
- publikace o zvláště chráněných územích a hodnotných přírodních lokalitách vydávané Zlínským krajem

Opatření H2.3 Propagace regionální zemědělské, potravinářské a vinařské produkce

- podpora projektů z Fondu Zlínského kraje
- akce pro veřejnost

Opatření H2.4 Propagace využívání lokálních produktů

- rozšíření tradičních či regionálně jedinečných produktů a potravin
- přiblížení těchto produktů veřejnosti – školy, nemocnice, domovy s pečovatelskou službou

Opatření H2.5 Podpora místně zakotveného učení v aktivitách EVVO ve spolupráci s místními akčními skupinami – MAS

5.2 Nástroje podpory

Zlínský kraj bude tuto oblast i nadále podporovat pravidelně vyhlašovaným programem „Podpora ekologických aktivit ve Zlínském kraji“, podílet se na tradičních environmentálních akcích, usilovat o výměnu a sdílení zkušeností mezi subjekty a jednotlivci, podporovat síťování škol a opírat se o strategické partnerství s hlavními aktéry na poli EVVO v kraji.

Ve Zlínském kraji je environmentální výchova, vzdělávání a osvěta koncepčně, organizačně a personálně garantovaná odborem životního prostředí a zemědělství a odborem školství, mládeže a sportu. Jedná se o kontinuální podporu EVVO na základě aktuálních potřeb.

6. IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

6.1 Řídící struktura implementace

Odpovědnost za koordinaci naplňování záměrů bude rozdělena mezi:

- Gestora – jedná se o člena Rady Zlínského kraje zodpovědného za oblast životního prostředí a vzdělávání (zajištění akceptace koncepce na politické úrovni).
- Nositele – jedná se o Odbor životního prostředí a zemědělství Zlínského kraje, který ve spolupráci s Odborem školství, mládeže a sportu koordinuje implementaci a zajišťuje naplňování Krajské koncepce EVVO a její soulad s dalšími strategickými dokumenty v oblasti životního prostředí a vzdělávání prostřednictvím Koordinátora EVVO. Spolupráce odboru životního prostředí a odboru školství, mládeže a sportu v této oblasti logicky spojuje témata ochrany přírody, vzdělávání, výchovy a osvěty, je velmi přínosná a funkční.

Další subjekty zapojené do implementace koncepce:

- Líska z.s. – regionální sdružení osobností a organizací zaměřených na EVVO na území Zlínského kraje, spolupracující subjekt
- Aktéři v území
  - neziskové organizace zabývající se EVVO – jedná se především o zapsané spolky a obecně prospěšné společnosti
  - školy – mateřské školy, základní školy, střední školy
  - školská zařízení – domy dětí a mládeže, střediska volného času, základní umělecké školy a jiné
  - vzdělávací instituce působící v území – muzea, hvězdárny, zoologická zahrada a jiné
  - orgány státní a veřejné správy – městské úřady, obecní úřady, Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

6.2 Cílové skupiny

Cílovými skupinami environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji jsou:

Obyvatelé Zlínského kraje

Kvalita života obyvatel kraje závisí na kvalitě životního prostředí. Mají možnost ovlivnit budoucí vývoj a změny v území. Cílem koncepce je podpořit jednání a spolurozhodování obyvatel Zlínského kraje ve prospěch životního prostředí.

Rodiny s dětmi

Jedná se o významnou cílovou skupinu, která se ve větší míře zajímá o environmentální oblast. Cílem koncepce je díky zvýšené mezigenerační vnímavosti podpořit kladný vztah k životnímu prostředí a udržitelnému rozvoji.

Návštěvníci Zlínského kraje

Jedná se o obyvatele Zlínského kraje na výletech a jiných nejen volnočasových aktivitách, turisty z ostatních regionů České republiky i zahraniční turisty. Navštěvují zejména atraktivní a jedinečné přírodní lokality, jejich přítomnost a dopady jejich jednání ovlivňují přírodní prostředí. Cílem koncepce je minimalizace zátěže na životní prostředí a motivování návštěvníků k ohleduplnému a respektujícímu chování vůči životnímu prostředí.

Pedagogičtí pracovníci všech stupňů vzdělávání, lektori volnočasového vzdělávání a vzdělávání dospělých

Školy a školská zařízení mají velký vliv na vztah dětí, žáků a studentů k životnímu prostředí a vnímání svého okolí. Zásadním způsobem působí v oblasti environmentální výchovy, vzdělávání a osvěty. Cílem koncepce je motivace a systematické vzdělávání školních koordinátorů EVVO, rozšiřování jejich počtu na školách a jejich prostřednictvím podpora začlenění environmentální tematiky do ostatních předmětů a druhů činností, podpora zavedení praktických opatření snižujících environmentální zátěž provozu škol a školských zařízení.

Veřejná správa

Ovlivňuje životní prostředí vlastní činností i rozhodováním o činnostech v území. Cílem koncepce je vzdělávání a motivace zaměstnanců veřejné správy jednat ve prospěch životního prostředí.

Podnikatelé, instituce a firmy

Provoz a aktivity těchto subjektů může být spojeno s negativními vlivy na kvalitu životního prostředí. Cílem koncepce je motivace těchto subjektů k šetrnému a zodpovědnému přístupu k životnímu prostředí.

Zemědělci a lesníci

Činnost těchto subjektů a výsledky z ní vyplývající, jsou úzce spjaty s kvalitou životního prostředí. Jejich činnost má značný vliv na životní prostředí. Cílem koncepce je vzdělávání a podpora kladného vzájemného působení zemědělské a lesnické činnosti a kvality životního prostředí, zvýšení povědomí o lokálních subjektech a jejich produktech, zvýšení zájmu o tyto činnosti nejen mezi mladší generací.

Poskytovatelé služeb EVVO

Tato skupina je vůči environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě v roli cílové skupiny/příjemce a zároveň i partnerem při naplňování koncepce. Jedná se zejména o neziskové organizace, školy,

školská zařízení a další příspěvkové organizace i jednotlivce. Cílem koncepce je podpora vzdělávání lektorů, aktivit těchto subjektů, šíření příkladů dobré praxe a propojování jednotlivých subjektů.

6.3 Monitoring koncepce

Vyhodnocení Koncepce je prováděno každé dva roky v podobě Zprávy o naplňování a významných aktivitách Koncepce, která bude předkládána pracovní skupině. Za zpracování zprávy je zodpovědný nositel Koncepce.

6.4 Přehled zdrojů pro realizaci EVVO

Lokální zdroje

Rozpočty místních samospráv

- Dotační programy místních samospráv
- Příímá podpora EVVO ze strany místních samospráv
- Finanční prostředky poskytované příspěvkovým organizacím měst a obcí (zejména školám a školským zařízením) na praktickou realizaci EVVO

Aktivity MAP (místní akční plán) – podpora vzdělávání v oblasti EVVO

Individuální dárcovství

Dobrovolnická činnost

Podpora od lokálních firem

Regionální zdroje

Fond Zlínského kraje

- Primární zdroj financování
  - Program RP04 Podpora ekologických aktivit v kraji
    - předpokládaný roční rozpočet 1.200.000 Kč v rozmezí let 2024–2028
    - Fond ZK je primárním zdrojem pro financování EVVO z rozpočtu kraje
- Doplňkový zdroj financování
  - Podpora regionální zemědělské produkce a osvěta
  - Podpora aktivit krajského významu

Podpora krajských příspěvkových organizací

Podpora předcházení vzniku odpadů

Podpora vzdělávání a soutěží s touto tematikou

Národní zdroje

Národní program Životní prostředí – NPŽP

- Program na podporu projektů NNO působících v oblasti ochrany ŽP a udržitelného rozvoje
- Přírodní zahrady
- Národní síť EVVO
- Pilíře EVVO
- Environmentální centra se zaměřením na změnu klimatu

Ministerstvo životního prostředí

- Podpora prostřednictvím SSEV Pavučina

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

- Šablony – výzvy Operačního programu Výzkum, vývoj a vzdělávání – OPVV

Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

- Program péče o krajinu
- Program Dům přírody

Nadace, Lesy ČR a jiné

Mezinárodní zdroje

Life+ - program určený k financování rozvoje a provádění politiky a právních předpisů v oblasti životního prostředí

Programy přeshraniční spolupráce ČR-SR

Erasmus+ - program EU na podporu vzdělávání, odborné přípravy, mládeže a sportu v Evropě

SEZNAM ZKRATEK

ČESON – Česká společnost pro ochranu netopýrů
EP – ekologické poradenství
EVVO – Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
MRKEV – Metodika a realizace komplexní ekologické výchovy
MAS – místní akční skupina
MŠ – mateřská škola
MŠMT – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
MŽP – Ministerstvo životního prostředí
NNO – nestátní nezisková organizace
RP04 – rozvojový program Podpora ekologických aktivit v kraji
SSEV – síť středisek ekologické výchovy
SOU – střední odborné učiliště
SŠ – střední škola
ŠVP – školní vzdělávací program
VUR – vzdělávání pro udržitelný rozvoj
ZCHÚ – zvláště chráněné území
ZOO – zoologická zahrada
ZK – Zlínský kraj
ZŠ – základní škola
ŽP – životní prostředí

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Počet tříd, dětí, žáků a učitelů ve školách ve Zlínském kraji ve školním roce 2023/2024
Tabulka 2: Počty subjektů zapojených do sítí a programů ve Zlínském kraji
Tabulka 3: Struktura návrhové části Konceptce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji 2024-2030

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Členské a partnerské organizace Lísky, z.s.

POUŽITÉ ZDROJE

Internetové zdroje:

Státní program environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálního poradenství na léta 2016-2025. Online. Dostupné z: https://www.mzp.cz/cz/statni_program_evvo_ep_2016_2025

Akční plán na léta 2022-2025 ke Státnímu programu environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a environmentálnímu poradenství na léta 2016-2025. Online. Dostupné z: [https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_program_evvo_ep_2016_2025/\\$FILE/OFDN-SP_EVVO_EP_%202016_2025-20160725.pdf](https://www.mzp.cz/C1257458002F0DC7/cz/statni_program_evvo_ep_2016_2025/$FILE/OFDN-SP_EVVO_EP_%202016_2025-20160725.pdf)

Strategie rozvoje Zlínského kraje 2030. Online. Dostupné z: <https://zlinskykraj.cz/strategie-rozvoje-zlinskeho-kraje-2030>

Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Zlínského kraje 2020. Online. Dostupné z: <https://zlinskykraj.cz/strategie-a-koncepcni-dokumenty-0>

Krajská koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Zlínského kraje pro období 2014–2022. Online. Dostupné z: <https://zlinskykraj.cz/krajska-koncepce-evvo-zlinskeho-kraje>

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěta Libereckého kraje 2021–2030. Online. Dostupné z: <https://www.kraj-lbc.cz/getFile/case:show/id:564052/2024-04-03%2011:45:32.000000>

Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Kraje Vysočina pro období 2018-2025. online. Dostupné z: <https://www.kr-vysocina.cz/koncepce-environmentalniho-vzdelavani-vychovy-a-osvety-kraje-vysocina-pro-obdobi-2018-2025/d-4084446>

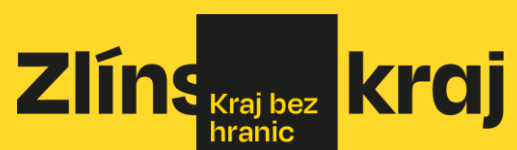
Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty moravskoslezského kraje 2021+. Online. Dostupné z: https://www.msk.cz/assets/temata/zivotni_prostredi/aktualizovana-koncepce-environmentalniho-vzdelavani--vychovy-a-osvety-2021.pdf

Líska, z.s.

Statistické zahajovací výkazy podle stavu k 30. 9. 2023, MŠMT.

Monografie:

KOUTNÁ, I. a kol. (2018): *Zelená cesta pro život – 18 let environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty ve Zlínském kraji.* Zlínský kraj, 64 s. ISBN 978-80-87833-27-8.

Krajský úřad Zlínského kraje 2024